

8. Investeringsagenda

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De Investeringsagenda richt zich op het duurzaam versterken van de structuur van onze provincie op een aantal onderscheidende kwaliteiten. We concentreren ons daarbij op het bijzondere leef- en vestigingsklimaat van Brabant vanuit de opvatting dat dit past bij het nieuwe profiel en de ambities van onze provincie. Voor de Investeringsagenda is in totaal een bedrag van maximaal € 1 miljard gereserveerd uit de middelen die beschikbaar zijn gekomen bij de verkoop van de aandelen Essent. Sinds 2019 is er ruim € 1 miljard beschikbaar. In 2020 zal een deel van de meeropbrengsten worden toegevoegd aan de dividend- en rentereserve.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De Investeringsagenda is ingevuld via drie tranches:

1. de eerste tranche bestaat uit vijf investeringsvoorstellen voor een bedrag van oorspronkelijk € 278,9 mln;
2. in de tweede tranche zijn het Groen Ontwikkefonds Brabant, het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Breedbandfonds ingesteld tot een totaal bedrag van € 475 mln (PS 42/13);
3. in het Bestuursakkoord 2015 – 2019 'Brabant in Beweging' is ook de derde tranche benoemd tot een bedrag van € 293 mln, waarvan €35 mln gedekt wordt door ambitiebijstellingen 1e tranche en een revolverende inzet economische structuurversterking.

In de financiële uitwerking van het bestuursakkoord Kiezen voor kwaliteit bij de begroting 2020 zijn de restantmiddelen vanwege vrijval Breedbandfonds (€ 41 mln) gereserveerd voor digitalisering (€ 20 mln), energie (€ 16 mln) en Erfgoed (€ 5 mln).

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Voor de inhoudelijke toelichting op de realisatie van de onderscheidene investeringsvoorstellen verwijzen wij naar de desbetreffende productgroepen.

In de eerste tranche Investeringsagenda zijn vijf voorstellen gehonoreerd. Deze voorstellen zijn ondergebracht binnen het begrotingsprogramma waar ze inhoudelijk de grootste relatie mee hebben c.q. aan de doelstellingen waarvan ze het meest bijdragen.

Het betreft de volgende investeringsvoorstellen:

a. Energietransitie (04.04)

Een kans voor innovatie en duurzaamheid. Hiervoor is door PS € 71,2 mln (PS 59/10) beschikbaar gesteld. De provincie investeert in drie clusters (solar, biobased economy en elektrisch rijden/slimme netwerken) om hier een internationale concurrentiepositie te verkrijgen. De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd en t/m 2017 bijna volledig gerealiseerd.

b. Landschappen van allure (03.03)

Met het investeringsproject 'Landschappen van allure' wil de provincie - samen met regionale partijen - drie gebieden (de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst) ontwikkelen tot hoogwaardige landschappen. PS hebben hiervoor € 56,2 mln (PS 79/10) beschikbaar gesteld. De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd en t/m 2017 bijna volledig gerealiseerd. De resterende middelen vloeien terug in de reserve Investeringsagenda. In het kader van het maatregelenpakket voor de bossenstrategie is een voorstel in voorbereiding om deze middelen daarvoor in te zetten mits dit maatregelenpakket voldoet aan de toetsingscriteria (ijkpunten) van de investeringsagenda.

c. Brabant C (06.01)

Het Brabant C Fonds versterkt en vergroot het kunst- en cultuuraanbod van Brabant. Provinciale Staten hebben hiervoor een bedrag van € 25 mln beschikbaar gesteld/gereserveerd (PS 33/14). De beschikbare middelen zijn nagenoeg volledig aan Brabant C beschikbaar gesteld. Bij de perspectiefnota 2018 is aanvullend een bedrag van € 9 mln beschikbaar gesteld. De aanvullende middelen zijn niet beschikbaar gesteld uit en daarmee geen onderdeel van de Investeringsagenda.

d. Sportplan 2017 (06.04)

Sport draagt bij aan een bruisend leef- en vestigingsklimaat. PS hebben € 40 mln beschikbaar gesteld om de sportinfrastructuur te versterken (PS 77/10). We streven naar meer naam en faam als (top)sportprovincie, het vergroten van de economische spin-off van sport en meer kans om te gaan sporten voor Brabanders met een beperking, ouderen en de Brabantse jeugd (participatie). Middels besluit PS 30/16 zijn de restant beschikbare sportmiddelen van de 1e tranche ingezet t.b.v. Sportagenda 2016-2019 “Brabant Beweegt”. De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd. Ultimo 2019 is de reserve volledig ingezet.

e. Grote erfgoedcomplexen (06.01)

Het op ambitieuze en ondernemende wijze samenwerken met partners aan het behoud van Brabantse erfgoedcomplexen. Het accent ligt op kloosters, kastelen, militaire complexen en industrieel erfgoed. PS hebben hiervoor een bedrag van € 61,5 mln beschikbaar gesteld, waarvan € 2,5 mln voor apparaatskosten (PS 78/10). Bij het bestuursakkoord 2016 – 2019 is de ambitie met € 20 mln bijgesteld, zodat € 39 mln beschikbaar is. Een bedrag van € 10,85 mln is gereserveerd voor projecten die in voorbereiding zijn. Zodra definitieve besluitvorming over deze projecten heeft plaatsgevonden, zullen de middelen bij een volgend P&C-moment op de begroting geraamd worden.

In de tweede tranche zijn vier fondsen ingesteld. Deze fondsen zijn in 2017 geëvalueerd. Daaruit blijkt dat de fondsen bijdragen aan de uitvoering van het bestuursakkoord en voorzien in een maatschappelijke behoefte. De invoering en de uitvoering van de fondsen is effectief.

De fondsen zijn ondergebracht in het begrotingsprogramma waaraan zij het meeste bijdragen

f. Groen Ontwikkelfonds Brabant (03.04)

Om het volledige Natuur Netwerk Brabant en daaraan gekoppelde ecologische verbindingzones te realiseren is op 1 mei 2014 het GOB opgericht. De omvang van het fonds bedraagt € 240 mln en de looptijd is 15 jaar. De middelen zijn volledig gealloceerd.

g. Innovatiefonds Brabant (04.01)

Om innovaties en technologische groei te versterken participeert het fonds in innovatieve MKB-bedrijven en consortia van bedrijven en kennisinstellingen. De omvang van het fonds bedraagt € 125 mln en de looptijd is 24 jaar. Het fonds is sinds 2014 operationeel en ondergebracht bij de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM). De middelen zijn volledig gecommiteerd in de vorm van leningen en daarmee gealloceerd.

h. Energiefonds Brabant (04.01)

Het fonds heeft als doel om energiebesparing en opwekking van duurzame energie aan te jagen en te versnellen door bij te dragen aan financiering van bewezen duurzame energietechnieken. De omvang van het fonds bedraagt € 60 mln en de looptijd is 24 jaar. Het fonds is sinds 2014 operationeel en ondergebracht bij de BOM. De middelen zijn volledig gecommiteerd in de vorm van leningen en daarmee gealloceerd.

i. Breedbandfonds Brabant (04.01)

Middels Statenvoorstel 30/18 hebben PS d.d. 29/6/2018 ingestemd om het Breedbandfonds Brabant te beëindigen en de vrijvallende middelen uit het Breedbandfonds ad € 45,1 mln. te oormerken voor een Investeringsagenda Digitalisering. Hiervan is € 4 mln op de begroting geraamd voor uitvoeringskosten en voor het realiseren van kleine projecten. Van de € 41 mln, die oorspronkelijk is geoormerkt ten behoeve van toekomstige financieringsvragen die bijdragen aan de digitalisering van Brabant, is bij de financiële uitwerking van het bestuursakkoord Kiezen voor kwaliteit €20 mln gereserveerd digitalisering, € 16 mln voor energie en € 5 mln voor Erfgoed. Van de voor energie gereserveerde middelen is bij het Uitvoeringsprogramma Energie € 8 mln gealloceerd.

Vanuit het Breedbandfonds is nog € 4,53 mln aan leningen verstrekt. Zodra deze afgelost zijn, kunnen de middelen opnieuw ingezet worden.

In het bestuursakkoord Beweging in Brabant zijn in de 3e tranche middelen gelabeld voor de onderwerpen/thema's: transitie agrofood, energietransitie, energieneutrale woningen, ecologische

structuurversterking, deltaprogramma, economische structuurversterking en cultuur en leefbaarheid.

j. Transitie Agrofood (02.02)

k. De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd op basis van het Uitvoeringsprogramma Agrofood en het besluit op 7 juli 2017 'Versnelling transitie veehouderij (incl. Stalderingsloket)'. Er resteert nog een bedrag van € 3,58 mln dat nog niet op de begroting is geraamd. Deze middelen zijn gereserveerd voor POP3 (toekomstbedrijven), innovatie Agrofood en project Translab.

l. Energietransitie en Energieneutrale woningen (04.04)

In 2019 is een bedrag van € 9,5 mln gerealiseerd. De totale beschikbare middelen ad € 28 mln. zijn (m.u.v. € 0,48 mln.) gealloceerd. Bij besluitvorming over de Energieagenda 2019 – 2030 (PS 86/18) is besloten dat een restant bedrag gereserveerd blijft voor de uitvoering van de Energieagenda.

m. Ecologische structuurversterking

De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd. De € 7 mln, die bestemd was voor de uitwerking van de bestuursopdracht Connecting Delta bestemd voor ecologische structuurversterking in de Zuidwestelijke Delta, is bij de 2e begrotingswijziging 2019 overeenkomstig de oorspronkelijke doelstelling gealloceerd naar het deelprogramma Biodiversiteit & Leefgebieden.

n. Deltaprogramma

De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd en gerealiseerd.

o. Economische structuurversterking

Van de beschikbare middelen is ongeveer € 140 mln. gealloceerd. De gealloceerde middelen zijn inclusief diverse risicoafdekkingen van ruim € 14 mln (€ 6 mln t.b.v. de MKB+ faciliteit, € 2 mln t.b.v. HTSM, € 1,66 mln t.b.v. One Logistics en € 4,66 mln t.b.v. Nationale plan Photon Delta). De nog niet gealloceerde middelen ad € 10 mln. zullen aangewend worden t.b.v. het realiseren van de economische beleidsambities zoals benoemd in het bestuursakkoord 2019- 2023 "Kiezen voor Kwalliteit".

p. Cultuur en leefbaarheid

Van de beschikbare € 19,2 mln is t/m 2019 een bedrag van € 13,9 mln gerealiseerd. De voor 2020 en verder resterende middelen van € 5,3 mln. zijn gealloceerd voor uitvoeringsprogramma's Cultuur (€ 2,5 mln), Erfgoed (€ 2 mln) en Sport (€0,8 mln).

In de navolgende tabel wordt voor ieder investeringsvoorstel aangegeven wat het oorspronkelijk vastgestelde krediet is, welke aanpassingen daar in de loop van de tijd op zijn geweest, hoeveel daarvan tot het voorgaande begrotingsjaar gerealiseerd is en wat er voor de komende jaren gepland is. Op deze wijze bieden wij via deze paragraaf inzicht en overzicht in het verloop van de investeringsagenda als geheel.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Investeringsvoorstel (bedragen x 1mln)	oorspr. bedrag	max beschikbaar	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	raming 2020 e.v.	gealloceerd, maar niet geraamd	Nog niet gealloceerd
Energietransitie ¹⁾	€ 71,20	€ 59,20	€ 48,99	€ 0,00	€ 1,05	€ 9,16	€ 0,00
Landschappen van allure ²⁾	€ 56,15	€ 53,90	€ 52,88	€ -0,96	€ 0,00	€ 1,98	€ 0,00
Brabant C / BHC ²⁾	€ 50,00	€ 35,00	€ 34,72	€ -12,40	€ 0,16	€ 12,50	€ 0,02
Sportplan 2016	€ 40,00	€ 38,40	€ 35,41	€ 2,99	€ 0,00		€ 0,00
Grote erfgoedcomplexen	€ 61,50	€ 39,00	€ 22,82	€ 5,33	€ 0,00	€ 10,85	€ 0,00
Appraatkosten 1e tranche	-	€ 7,44	€ 7,44	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00
Totaal 1e tranche	€ 278,85	€ 232,94	€ 202,26	€ -5,03	€ 1,20	€ 34,48	€ 0,02
Groen Ontwikkelingsfonds Brabant ⁴⁾	€ 240,00	€ 235,00	€ 152,41	€ 25,44	€ 1,65	€ 55,51	€ 0,00
Innovatiefonds Brabant ³⁾	€ 125,00	€ 125,00	€ -20,40	€ 0,00	€ 0,00	€ 145,40	€ 0,00
Energiefonds Brabant ³⁾	€ 60,00	€ 60,00	€ 3,10	€ 0,00	€ 0,00	€ 56,90	€ 0,00
Breedbandfonds Brabant/agenda digitalisering ⁷⁾	€ 50,00	€ 9,00	€ 1,01	€ -0,10	€ 2,50	€ 4,53	€ 1,07
Economische structuurversterking / digitalisering ⁷⁾		€ 20,00					€ 20,00
Energietransitie ^{7) en 8)}		€ 16,00			€ 8,00		€ 8,00
Blijfklimaat ⁷⁾		€ 5,00					€ 5,00
Appraatkosten 2e tranche	€ 19,00	€ 4,00	€ 1,20	€ 0,12	€ 1,20	€ 1,36	€ 0,12
Totaal 2e tranche	€ 494,00	€ 474,00	€ 137,31	€ 25,45	€ 13,35	€ 263,70	€ 34,19
Transitie agrofood	€ 15,00	€ 14,40	€ 9,40	€ 1,42	€ 1,01	€ 2,57	€ 0,00
Energietransitie ⁵⁾	€ 20,00	€ 19,20	€ 8,88	€ 4,61	€ 0,40	€ 4,83	€ 0,48
Energie neutrale woningen	€ 8,00	€ 7,70	€ 1,02	€ 4,92	€ 1,25	€ 0,51	€ 0,00
Ecologische structuurversterking	€ 50,00	€ 48,00	€ 7,00	€ 15,50	€ 25,50		€ 0,00
Delaprogramma	€ 30,00	€ 28,80	€ 28,80	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00
Economische structuurversterking ⁶⁾	€ 150,00	€ 144,00	€ 90,62	€ 14,98	€ 6,11	€ 21,90	€ 10,38
Cultuur en leefbaarheid	€ 20,00	€ 19,20	€ 8,97	€ 4,92	€ 3,64	€ 1,56	€ 0,10
Appraatkosten 3e tranche	-	€ 11,70	€ 8,78	€ 2,93	€ 0,00		€ 0,00
Totaal 3e tranche	€ 293,00	€ 293,00	€ 163,47	€ 49,28	€ 37,91	€ 31,37	€ 10,96

- 1) Exclusief Clean Tech fonds, deze is in 2013 betaald uit de algemene middelen. Restant € 9,4 miljoen is gealloceerd voor afdekking lening aan Biobasedfonds bij de BOM.
- 2) De negatieve realisatie is veroorzaakt door een lagere vaststelling van subsidies.
- "3) Bedragen zijn volledig gecommitteerd in de vorm van leningen aan de desbetreffende fondsen daarmee dus ook gealloceerd.
De bedragen die in de realisatie en ramingen zijn opgenomen hebben betrekking op de verliesvoorziening en dekking van de fondsmanagementkosten. In geval van Innovatiefonds is er een positief beleggingsresultaat gehaald in 2015 dat in 2016 is verantwoord."
- 4) Het gedeelte dat nog niet is opgenomen in realisatie en raming is geïnvesteerd in grond en dus gealloceerd totdat de grond wordt verkocht of ingezet als ruilgrond.
- 5) het deel dat gealloceerd is heeft voor € 3,5 miljoen betrekking op de afdekking van de garantstelling in het kader van Geothermie en € 1,1 mln. Participatiefonds Windmolenpark A16 en 0,23 mln. garantstelling Breda
- 6) het deel dat gealloceerd is heeft betrekking op de afdekking van de risico's m.b.t verstrekte leningen aan (o.a.) MKB-Plusfonds, OneLogistics, HTSM, Photonica en MIT (€ 3,5 mln.)
- 7) Bij het bestuursakkoord 2019-2023 is € 41 miljoen verdeeld vanuit het Breedbandfonds/ digitalisering naar 3 programma's: Economische structuurversterking, Energie en Blijfklimaat
- 8) Met Statenvoorstel 59/19 is besloten om € 8 miljoen van de € 16 miljoen in te zetten voor het uitvoerings-programma Energie 2020-2023